

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. helmikuuta 2023
(OR. en)

6845/23
ADD 4

Toimielinten välinen asia:
2023/0046(COD)

TELECOM 50
COMPET 146
MI 140
IA 32
CODEC 262

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	24. helmikuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	SWD(2023) 47 final
Asia:	KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA Oheisasiakirja ehdotukseen asetukseksi toimenpiteistä gigabititason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönnoton kustannusten vähentämiseksi ja direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta (gigabitti-infrastruktuurisäädös)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2023) 47 final.

Liite: SWD(2023) 47 final

Bryssel 23.2.2023
SWD(2023) 47 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

ehdotukseen asetukseksi

toimenpiteistä gigabittitason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta (gigabitti-infrastruktuurisäädös)

{COM(2023) 94 final} - {SEC(2023) 96 final} - {SWD(2023) 46 final}

VAIKUTUSTENARVIOINNIN TIIVISTELMÄ

Vaikutustenarviointi ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimenpiteistä gigabittitason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta (gigabitti-infrastruktuurisäädös), joka perustuu toimenpiteistä nopeiden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi 15 päivänä toukokuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/61/EU uudelleentarkasteluun

A. Toimenpiteen tarve

Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?

Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen täydellä kattavuudella, mukaan lukien sekä kuitu- että 5G-yhteyksien käyttöönotto, kaikissa jäsenvaltioissa on kaksi haastetta: verkkojen käyttöönoton korkeat kustannukset ja verkkojen edelleen hidas käyttöönotto. Kotitalouksien ja yritysten kysyntä nopeille ja kaikkialle ulottuville laadukkaille yhteyksille on kuitenkin kasvanut nopeasti kaikkialla EU:ssa, ja covid-19-pandemia on lisännyt kysyntää. Laajakaistayhteyksien kustannusten vähentämisestä vuonna 2014 annetulla direktiivillä, jäljempänä 'direktiivi', ei ole täysin onnistuttu vähentämään laajakaistaverkkojen käyttöönotosta aiheutuvia kustannuksia. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että jäsenvaltioille annettu joustava mahdollisuus olla panematta täytäntöön tiettyjä toimenpiteitä tai soveltaa poikkeuksia on johtanut epä johdonmukaiseen täytäntöönpanoon eri puolilla EU:ta ja tiettyjen säännösten erilaisiin tulkintoihin kansallisen riitojenratkaisun ja kansallisten ohjeiden avulla. Lisäksi direktiivin tavoite ja soveltamisala eivät enää sovi yhteen markkinoiden ja teknologian kehityksen kanssa.

Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?

Päätavoitteena on edistää vuoteen 2030 ulottuvan digitaalisen vuosikymmenen gigabittiyhteyksiä koskevien tavoitteiden saavuttamista ja edistää siten sisämarkkinoiden parempaa toimintaa. Tavoitteena on vähentää kustannuksia ja nopeuttaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa optimoimalla fyysisen infrastruktuurin käyttöönotto ja uudelleenkäyttö sekä laatimalla yhdenmukaiset, virtaviivaistetut ja digitalisoidut hallinnolliset menettelyt verkon käyttöönottoon kaikkialla EU:ssa, jotta voidaan lisätä kattavuutta sekä helpottaa kiinteiden ja langattomien/mobiilien erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa EU:ssa.

Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?

Direktiivin täytäntöönpanosta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että jäsenvaltiot eivät voi yksin saavuttaa EU:n verkkoyhteystavoitteita kohtuullisessa ajassa ja yksityisiä ja julkisia investointeja mahdollisimman tehokkaasti käyttämällä. Jäsenvaltioiden tähän mennessä toteuttamat toimenpiteet vaihtelevat suuresti, joskus jopa alueiden tai kuntien välillä. Sääntöjen kirjavuus estää operaattoreita saavuttamasta mittakaavaetuja ja luo esteitä rajatylittävälle investoinneille. Tämä vaikuttaa sisämarkkinoiden toimintaan erityisesti luontaisesti rajatylittävissä sovelluksissa, kuten verkottuneessa ja autonomisessa ajamisessa, jotka tarvitsevat laajasti saatavilla olevaa erittäin suuren kapasiteetin verkkoa. Ongelmat ovat yhteisiä useimmille tai jopa kaikille jäsenvaltioille.

B. Ratkaisut

Millä vaihtoehdoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Jos ei, miksi?

Harkinnassa ja arvioitavana oli neljä toimintavaihtoehtoa.

- **Vaihtoehdossa 1** välineeseen tehtäisiin vain pieni päivitys, erityisesti sen soveltamisalaa keskitettäisiin kehittyneempiin verkkoihin ja tiettyjä säännöksiä tiukennettaisiin ja selkeytettäisiin.

- **Vaihtoehto 2** sisältää vaihtoehtoon 1 ehdotukset. Sillä laajennettaisiin myös käyttöoikeuksia (ja niihin liittyvää avoimuutta) koskevia velvoitteita koskemaan julkista fyysistä *muuta kuin* verkkoinfrastruktuuriomaisuutta, säädettäisiin tietyistä poikkeuksista erittäin suuren kapasiteetin verkkojen omaisuuseriin/käyttöönottoon investointikannustinongelmien ratkaisemiseksi ja sisällytettäisiin uusia toimenpiteitä lupamenettelyjen parantamiseksi.
- **Vaihtoehto 3** perustuisi vaihtoehtoon 2 (lukuun ottamatta erittäin suuren kapasiteetin verkkoja koskevia poikkeuksia), ja siinä vahvistettaisiin uusia sääntöjä ja annettaisiin EU:n tason ohjeita fyysisen infrastruktuurin (myös kiinteistön infrastruktuurin) käyttöoikeuden ja rakennusteknisten töiden koordinoinnin selkeyttämiseksi. Siinä myös laajennettaisiin ennakoivaa avoimuutta koskevat velvoitteet koskemaan yksityisiä verkon ylläpitäjiä ja edellytettäisiin keskitettyjen tietopisteiden kautta tarjottavien tietojen digitalisointia, mukaan lukien georeferoidut tiedot. Lisäksi sillä tehostettaisiin edelleen lupamenettelyjä yleisesti ja velvoitettaisiin asentamaan kiinteistön kuitukaapeleita ja laatimaan kansallisia kiinteistöön liittyviä standardeja.
- **Vaihtoehdossa 4** käyttöoikeusvelvoitteet ja rakennusteknisten töiden koordinointi laajennettaisiin koskemaan vaihtoehtoon 3 ehdotusten lisäksi kaikkia yksityisiä operaattoreita ja tarvittaessa tiettyjä muita kuin verkon ylläpitäjiä ja vaadittaisiin kiinteistöihin liittyviä EU:n tason standardeja. Tämä vaihtoehto edellyttäisi olemassa olevalla fyysisellä infrastruktuurilla ja suunnitelluilla rakennusteknisillä töillä yhteistä alustaa, joka voisi mahdollistaa lupahakemusten tekemisen.

Kaikki vaihtoehdot ensimmäistä lukuun ottamatta edellyttäisivät uutta säädöstä. Kaiken kaikkiaan **vaihtoehto 3** näyttää parhaiten tasapainottavan lyhyen aikavälin täytäntöönpanokustannukset ja keskipitkän aikavälin hyödyt, pitävän tarpeettoman sääntelytaakan mahdollisimman vähäisenä ja rajoittavan sähköisen viestinnän alan kasvihuonekaasupäästöjä.

Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Kaikki sidosryhmät ovat yhtä mieltä laadukkaiden yhteyksien tarpeesta. Suuri joukko operaattoreita ja useimmat liike-elämän järjestöt katsovat, että tarvitaan lisää yhdenmukaistamista ja sääntelyä EU:n tasolla. Pienehkö määrä operaattoreita puolestaan on sitä mieltä, että jäsenvaltioille on annettava liikkumavaraa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa ja sen noudattamisen valvonnassa. Viranomaiset suhtautuvat EU:n tason toimenpiteisiin vastahakoisemmin kuin operaattorit.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehtoon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehtoon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?

Vaihtoehtoon 3 arvioidaan lisäävän olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria käyttämällä tai rakennusteknisiä töitä koordinoimalla tapahtuvaa uusien verkkojen käyttöönottoa 470 000 kilometriin, kun lisäys olisi muutoin 250 000 kilometriä. Se vähentäisi myös verkon käyttöönoton kustannuksia 14,5 miljardilla eurolla ja tarvittavia julkisia tukia 2,4 miljardilla eurolla. Sillä voitaisiin välttää 0,7 miljoonan tonnin kasvihuonekaasupäästöt vuoteen 2030 mennessä. Sillä on todennäköisesti yhteiskunnallisia etuja, erityisesti kaupunkien ja maaseudun välisen digitaalisen kuilun kaventuminen, ja taloudellisia etuja, erityisesti odotettujen kustannussäästöjen uudelleeninvestointi.

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehtoon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?

Vaihtoehtoon 3 *kertaluonteisten* kustannusten arvioidaan olevan 70 miljoonaa euroa. Tästä 15 miljoonaa euroa koituu sähköisen viestintäverkkojen tarjoajille ja loput pääasiassa julkishallinnoille yhdenmukaisten lupamenettelyjen ja digitaalisten alustojen perustamisen

vuoksi. Riitojenratkaisuelimistä ja keskitetyistä tietopisteistä aiheutuu myös 6–7 miljoonan euron toistuvat kustannukset.

Kun nämä investoinnit on tehty, vaihtoehdon 3 odotetaan kuitenkin johtavan 40 miljoonan euron *vuotuisiin* hallinnossa saavutettuihin kustannussäästöihin sähköisen viestintäverkkojen operaattoreille fyysisen infrastruktuurin paremman saatavuuden ja parempien lupamenettelyjen ansiosta. Julkishallinnolle, kuten kunnille, kertyy myös toimintakustannusten säästöjä. Edut voivat mahdollisesti kasvaa, jos lupiin liittyviä verkkoalustoja käytetään myös muilla aloilla, kuten on jo tehty useissa jäsenvaltioissa.

Mitkä ovat vaikutukset pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn?

Gigabittipalvelujen ostajina toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille) ei ole erityisiä velvoitteita, kun taas verkon ylläpitäjinä toimiviin pk-yrityksiin voi kohdistua samanlaisia vaikutuksia kuin muihin yrityksiin. Nykyinen fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuksien puute ja gigabittiyhteyksien korkeat hinnat ovat kuitenkin merkittäviä haasteita **erityisesti pk-yrityksille ja pienille julkisten palvelujen tarjoajille**, koska ne rajoittavat niiden mahdollisuuksia hyötyä nopeampiin laajakaistasovelluksiin ja kehittyneisiin digitaalisiin sovelluksiin liittyvästä tuottavuuden kasvusta. Nykyinen sääntöjen ja käytäntöjen hajanaisuus kansallisella ja alueellisella tasolla on myös este yrityksille, jotka haluavat saavuttaa mittakaavaetuja, mikä vaikuttaa EU:n **kilpailukykyyn**.

Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?

Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon arvioidaan aiheuttavan paikallisviranomaisille noin 35–40 miljoonan euron *kertaluonteiset* kustannukset, jotka liittyvät pääasiassa lupamenettelyihin ja digitalisointeihin lupa-alustoihin. Kuten edellä mainittiin, riitojenratkaisuelimistä ja keskitetyistä tietopisteistä aiheutuvat *kertaluonteiset* kustannukset ovat 10–15 miljoonaa euroa ja *toistuvat* kustannukset 6–7 miljoonaa euroa.

Lupamenettelyjen digitalisointi ja velvollisuus antaa käyttöoikeus muihin kuin verkkoon kuuluihin julkisiin välineisiin toisivat kuitenkin paikallisviranomaisille vuosittain 3–4 miljoonan euron säästöt. Lisäksi jäsenvaltioiden kansallisissa talousarvioissa voidaan odottaa 2,4 miljardin euron mahdollisia säästöjä tuissa, joita muutoin olisi tarvittu kuitu kotiin -verkkojen tuomiseksi 90 prosenttiin kotitalouksista.

Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?

Energiatehokkaampiin teknologioihin, erityisesti kuitu- ja 5G-teknologioihin, perustuvien erittäin suuren kapasiteetin verkkojen nopeampi käyttöönotto helpottaisi EU:n vihreää ja digitaalista siirtymää. Tämän odotetaan myös johtavan sähköintensiteetin vähenemiseen sähköisen viestinnän toiminnassa ja siten kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen, vaikka tietoliikenteen nopeampi kasvu saattaakin vaikuttaa vastakkaisesti. Olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin suurempi uudelleenkäyttö ja rakennusteknisten töiden parempi koordinointi tekevät myös verkkojen käyttöönotosta ympäristön kannalta kestävämpää.

Suhteellisuusperiaate?

Ehdotuksessa esitetään kohdennettu poliittinen toimi, jonka voimakkuus on oikeassa suhteessa sen tavoitteisiin. Siinä käsitellään kaikkia asiaankuuluvia alueita kattavalla toimenpidekokonaisuudella ja säädetään rajoituksista oikeasuhteisuuden varmistamiseksi. Esimerkiksi verkon ylläpitäjiä ja viranomaisia koskevista avoimuusvelvoitteista myönnetään poikkeuksia, ja perustuslaillisten kysymysten huomioon ottamiseksi säädetään lupien hiljaisesta hyväksymisestä.

D. Seuranta

Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?

Komissio antaa kertomuksen, jossa arvioidaan asetusta, viiden vuoden kuluttua sen voimaantulopäivästä.